

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra obecné výchovy a filosofie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Rodinné rituály etnických menšin na území
české republiky o vietnamská svatba**

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Markéta Dvořáková

Vypracovala: Tereza Čechová

Prohlašuji, že jsem svou práci napsala samostatně a výhradně s použitím citovaných a parafrázovaných pramenů.

V Praze dne 1. 6. 2011

---

podpis

Touto cestou bych ráda podkovala paní Mgr. Markét Dvořákové za bezproblémové a přínosné konzultace při psaní mé bakalářské práce a také bych chtěla podkovat těm vietnamským rodinám, které mi poskytly rozhovor. Nesmím zapomenout ani na Klub Hanoi, který mi velmi ochotně podal pomocnou ruku a poskytl literaturu.

Autor: Markéta Dvořáková

Katedra: Občanské výchovy a filosofie

Název práce: Rodinné rituály etnických menšin na území České republiky s
vietnamskou svatbou

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Dvořáková, Katedra občanské výchovy a filosofie
Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Abstrakt: Tato práce se zabývá tématem rodinných rituálů vietnamské menšiny na území České republiky. Poskytuje také stručný pohled faktografie Vietnamu a pohled do vietnamské kultury, jejich kořenů a historie vietnamské migrace do České republiky. Především se pak zabývá tématem rituálu vietnamské svatby a jeho uplatnění se českými podmínkami.

Author: Tárka echová

Department: Civics and Philosophy

Title: Family Rituals of Ethnic Minorities in the Czech Republic Area of Vietnamese Wedding

Supervisor: Mgr. Markéta Dvořáková, Department of Civics and Philosophy, Pedagogical Faculty of Charles University in Prague

Abstract: This bachelor thesis covers a topic of family rituals of Vietnamese minority in the area of Czech Republic. It provides a brief overview of Vietnamese books of facts and view of Vietnamese culture, its roots and history of Vietnamese migration into the Czech Republic. The thesis first of all deals with the topic of Vietnamese wedding rituals and their adaptation to Czech conditions.

Obsah:

1. Vietnam	9
1.1. Hodnoty vietnamské společnosti, jejich náboženství a tradice	10
1.1.1. Náboženství.....	12
1.1.2. Tradiční svátky a oslavy	13
2. Vietnam v České republice.....	15
2.1. Historie Vietnamské menšiny na území České republiky.....	15
2.2. Národní tradice vietnamské komunity v Čechách.....	16
3. Vietnamská svatba	18
3.1. Námluvy	19
3.2. Svatební přípravy	20
3.3. Svatební den	21
3.4. Důti.....	23
3.5. Rozvod	23
3.6. Podobnost svateb	24
4. Vietnamská svatba v Čechách.....	26
4.1. Výběr místa a rituálu.....	27
4.2. Výběr partnera	28
4.3. Svatební přípravy	29
4.4. Hostina a svatební oděv	30
4.5. Sčítání dvou kultur	31
Seznam použité literatury.....	35
Přílohy	36

Úvod

Hlavním tématem mé bakalářské práce je svatba. Tento rodinný rituál je snad v-e-m kulturám na sv-t společný, p-esto ho kařká z nich pojímá po svém. Já se zam-ím na tradi-ní rituál vietnamské svatby v-echách a na to, do jaké míry je zde ovlivn-na-ěskou kulturou.

Abych mohla tyto dv-odli-né kultury porovnat, je d-leffitě, abych se ve své práci pokusila tuto nám velmi vzdálenou vietnamskou kulturu p-iblíffit. Proto se nezabývám pouze svatbou samotnou.

V první kapitole se zam-ím na faktografickou stránku Vietnamu, kterou doplním o základní informace týkající se vietnamských hodnot, tradic a náboffnství. V t-cho kapitolách popisuji kulturní vývoj Vietnamu, jeho p-od a v-nástinu se také dotýkám jednotlivých vietnamských náboffnství, kterými je p-edev-ím buddhismus a konfuciánské u-ení.

Druhá kapitola obsahuje fakta o p-ist hovalectví Vietnamc-do-ech. Jsou zde popsány jeho po-átky, d-vody i pr-b-h. Zabývám se zde i tím, jak tuto vlnu p-ist hovalectví p-ijala-ěská společ-nost a jak se s touto kulturní zm-nou vyrovnali sami Vietnamci.

V dal-í kapitole se jiff zabývám vietnamskou svatbou. Není to v-ak svatba v-echách, ale stále je-t-její typická podoba ve Vietnamu. Domnívám se, ff-díky tomu tak budou poté nejlépe patrně rozdíly. Zde tedy popisuji úplný po-átek svatby, kdy si mufl vybírá svou nev-stu, p-es nutné rituální p-ípravy, ař po svatbu samotnou. Ve zkratce se také v-nuji tématu potomk-a rozvodu. Co se tý-ě rozvodu, zde popisuji p-edev-ím jeho d-vody a poukazují na n-m na nerovnoprávné postavení ffen ve svazku manffelském a to hlavn-ě v dobách minulých.

tvrtá kapitola se jiff zabývá hlavním tématem mé bakalářské práce, a to vietnamskou svatbou v-echách. Tato kapitola je tvo-ena p-edev-ím z mých rozhovor-s vietnamskými páry ffijícími v-ěské republice. O pomoc jsem pořádala paní Mai a dv- vietnamské rodiny z Prahy. Ve v-ech t-ech p-ípadech jsou to rodiny, které ffijí v-ěské republice jiff-ádu let. Rodina paní Mai ffije z velké-ásti stále ve

Vietnamu a naopak druhé dvě rodiny flijí se svými píbuznými pohromad v echách. Rodiny mi odpov dly na adu otázek týkajících se jak pr b hu svatby, tak i peripetíí zp sobených st etem cizí kultury s kulturou na-í. Probírali jsme také problémy související se zmi ovaným odd lením rodin, kdy Vietnamci mají velkou ást svého p íbuzenstva ve Vietnamu.

S rodinou paní Mai se znám jifl adu let. Je to na-e rodinná známa a byla tedy velmi ochotna mi s mou bakalá skou prací pomoci. Paní Mai, stejn jako její dcera, m ly ale svatbu ve Vietnamu, tudífl bylo pot eba oslovit i jiné rodiny. K druhé rodin jsem se dostala p es své p átele na sociální síti Facebook. Dnes ufl není výjimkou, fle se mezi jejich spolufláky ve kolách nebo p áteli najdou p íslu-níci národnostních men-in, mezi které pat í práv i Vietnamci. K poslední rodin jsem se dostala prost ednictvím klubu Hanoi, který sdrufluje vietnamskou komunitu v echách. Jeho adresu a ostatní kontaktní údaje jsem si našla na internetu. Po oslovení p es e-mail za ala na-e spolupráce. Poskytli mi jak kontakt na jifl zmi ovanou vietnamskou rodinu, tak i adu uflite ných informací, knih a p íru ek.

1. Vietnam

Vietnam, celým názvem Vietnamská socialistická republika, leží na východním pobřeží poloostrova zvaného Zádní Indie, v oblasti Indočíny. Na východ tvoří přirodní hranici Vietnamu Jihočínské moře a z levé strany je obklopen třemi státy – Čínou, Kambodžou a Laosem. Je to poměrně velký stát s přibližně 86 miliony obyvatel, rozkládající se na území velkým přes 331 114 km² a je tedy zhruba čtyřikrát větší než Česká republika. Jeho hlavním městem je město Ha Noi.

Při pohledu na mapu Vietnamu připomíná tvar této země písmenko S, které má ve svém nejúžším bodě pouhých 50 km. Krajina této země je velmi rozmanitá. Její povrch tvoří především na severu a severozápadě rozlehlá pohoří, která jsou prorostlá hustou džunglí a tyto oblasti jsou pro lovka více méně nedostupné.¹

Hornatý povrch této krajiny narušuje jedna z nejznámějších řek světa, která nese název Rudá řeka. Okolo tohoto významného toku se soustředí většina obyvatel žijících v severním Vietnamu. Stejně tak i obyvatelstvo jižního Vietnamu se soustředí podél velkého toku, kterým je zde delta řeky Mekong. Tyto dvě řeky jsou pro obyvatele země nepostradatelným zdrojem flivota, který se proto stal námětem pro řadu legend a pověstí. Představují totiž zdroj vody, elektřiny, ale také slouží jako dopravní cesty. Delta Rudé řeky je velmi úrodnou oblastí a to především pro pěstování rýže. Okolí řeky je nejen zemědělskou oblastí, ale i kulturní a hospodářskou oblastí. Dlehlitě je také připomenout, že 70% Vietnamců se stále fliví zemědělstvím. Přestože se zdají tyto dvě velké Vietnamské řeky pro obyvatele veskrze přínosné, nesou sebou i velké nebezpečí záplav, kdy hladina vody stoupá až do výše 14 m.²

Co se týče podnebí, nachází se Vietnam v monzunovém pásmu východní Asie. Monzun tak udává rytmus zemědělskému flivotu. V zimním období je zde především suché a teplé počasí a naopak léta jsou horká a vlhká. Charakter počasí ve Vietnamu

---

¹ NOVÁKOVÁ, K. Z jaké země známé připadá vietnamské dle? In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dlemi na českých kolách*, s. 18.

² VASILJEV, I. Hodnoty souasně vietnamské společnosti. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dlemi na českých kolách*, s. 18-19.

se však nedá příliš zobecnovat. Vietnam se totiž nachází ve dvou podnebních pásmech, a tak je podnebí v severním a jižním Vietnamu velmi odlišné.³

Vietnamské obyvatelstvo se skládá z desáti dalších národností. Mezi nejpočetnější patří národnosti Tay, Thai, Khmer, Muong, Číňané, Hmong, Nung a Dao. Z náboženství převládá buddhismus, který vyznává přes 90% obyvatel.⁴

1.1. Hodnoty vietnamské společnosti, jejich náboženství a tradice

Dá se říci, že Vietnam je zemí více kultur. Tak jako podnebí je na severu a jihu země odlišné, tak i jeho život. Vietnam se však nelíší pouze na sever a jih. Jak už jsem psala výše, žije zde také mnoho etnik, která mají kromě kultury odlišný i jazyk. Přesto se najde pár společných bodů, na kterých se dá vietnamská kultura popsat.⁵

Velmi významnou roli hrála v historii Vietnamu čína, která její ovlivňuje i v současné době. Jakožto velký mocný stát představuje čína pro Vietnam jednak hrozbu, ale také zdroj kultury.⁶ Nežádá-li se setkáváme se symbolikou staršího a mladšího bratra.⁷ Pod její nadvládou byl Vietnam více jak 1000 let. Přestože není možné samostatný vývoj vietnamské kultury nikým dohlížet, je potřeba ji vnímat jako svébytnou. Za nyní je symbol svébytnosti je považována kresba letících vodních ptáků, přičemž vodní z dongsonských bubnů.⁸ Bronzová kultura Dong Son se nalézala v severních horách a nížinách Vietnamu. Přestože zasahovala i do

---

³ NOVÁKOVÁ, K. Z jaké země k nám přijde již vietnamské dřevo? In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dřevy na českých kolách*, s. 20-21.

⁴ NOVÁKOVÁ, K. Z jaké země k nám přijde již vietnamské dřevo? In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dřevy na českých kolách*, s. 21-22.

⁵ VASILJEV, I. Hodnoty současné vietnamské společnosti. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dřevy na českých kolách*, s. 68-72.

⁶ I O, J. Historie Vietnamu. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dřevy na českých kolách*, s. 40.

⁷ I O, Ján. *Náboženství ve Vietnamu*, s. 17.

⁸ VASILJEV, I. Hodnoty současné vietnamské společnosti. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dřevy na českých kolách*, s. 69.

kultury čínské i kultury Laosu, považuje ji Vietnam za prapůvod kultury výhradně své.⁹

Pro Vietnamce je charakteristickou vlastností vděčnost a tato vděčnost se projevuje i v jejich duchovní kultuře. Jeden z nejcharakterističtějších rysů této duchovní kultury je kult předků.

Vietnamci věří, že flujeme ve světě plném duchů, kteří se zformovali do konkrétních podob přírodních jevů v přírodě a společnosti.¹⁰ Již staří Vietové, tak si Vietnamci do roku 1945 věřili, vyznávali animismus. Kromě lidí a živočichů vyznávali i přírodní flivy, útvary, kameny a rostliny, které mohl také svou duší.¹¹

Každý člověk má podle vietnamské kultury svou duchovní stránku. Existují dva druhy duší. Posvátná duše *hon* a nemateriální esence ovlivující tělo *phách*. Tyto duše ani po smrti těla neztrácejí kontakt se světem a zůstávají tak i nadále součástí rodiny, které buď pomáhají nebo škodí. Je běžným rituálem a takřka povinností, že se rodina před důležitými rozhodnutími radí u oltáře se svými předky. Tyto oltáře mají podobu vyzdobených políček, kde je umístěna sada fotografií a obrázků. Nesmí tam také chybět miska s pískem nebo kamínky, do kterých jsou zapíchnuty vonné tyčinky.¹² [viz Příloha 1, s. 31] Starost o tuto políčku tradičně připadá na nejstaršího syna, jelikož v patriarchálním uspořádání rodiny byla nejvyšší morální hodnotou synovská oddanost otci, tedy plnění povinností potomků vůči předkům. Nemít syna bylo proto proviněním proti této oddanosti.

V přeneseném významu měla tato oddanost vyjadřovat vztah společnosti a její vůči vrchnosti panovníkovi. Pokud tedy měla rodina i deset dcer a ani jednoho syna, bylo to, jakoby neměla dítě vládné.¹³ Jediný syn vede o výročních úmrtích předků oběd a předkládá duchům svých předků dary. Tyto dary jsou papírové peníze, ovoce, rýže a další předmety, kterými si rodina může duchy naklonit.¹⁴ Nežadkakdy se ve vietnamských rodinách po generacích uchovával záznam o genealogii rodu,

⁹ I. O., J. Historie Vietnamu. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dťmi na eských kolách*, s. 28.

¹⁰ I. O., Ján. *Náboženství ve Vietnamu*, s. 86-10.

¹¹ VASILJEV, I. Hodnoty jsou asné vietnamské společnosti. In KOCOUREK, Jiří; NOVÁKOVÁ, Kateřina *S vietnamskými dťmi na eských kolách*, s. 69-74.

¹² I. O., Ján. *Náboženství ve Vietnamu*, s. 10-11.

¹³ VASILJEV, Ivo. *Za dťdictvím starých Vietů*, s. 156-159.

¹⁴ I. O., Ján. *Náboženství ve Vietnamu*, s. 10-11.

kteřá se postupn dopl uje a jsou v ní krom dat narození a úmrtí stru n vypsány hlavní iny a dosažené postavení p edk .¹⁵

Je také pravidlem, že mimo svátek úmrtí se na oltá i vonné ty inky zapalují kařdý první a patnáctý den v m síci. Dne-ní Vietnamci jifl p esn neví, pro se ty inky zapalují práv v tyto dny, ale nejspí-e se jedná o – astná ísla. Tímto rituálem se uctívají p edci do tvrtého pokolení.¹⁶

1.1.1. Náboženství

Úcta k vlastním p edk m je pro vietnamské rodiny velmi d ležitá. Vychází z konfuciánského u ení, které hlásá ideál vzne-eného muže a realizaci harmonického spole enského ádu stojícího na vztahu nad azenosti a pod azenosti podloženého úctou a poslu-ností.¹⁷ Úcta k p edk m je pak cestou k posílení mravního jednání a toto mravní jednání je vyjád eno p ti vztahy. Kařdý Vietnamec se musí a vřdy musel chovat uctiv ke svému vládci. Ten se na oplátku musí chovat uctiv ke svým poddaným. Dal-ími vztahy je pak uctivý vztah otce a syna, manžela a manželky, mezi mladými a starými a mezi p áteli rovného postavení.¹⁸ Konfuciánské u ení zasahovalo mimo jiné i do systému uspo ádání rodiny, která m la být p edobrazem feudálního státu, jak jsem psala vý-e. Rodina tak m la být ve skrze patriarchální. Do vyhlá-ení Vietnamské demokratické republiky byly řeny celé rodin pod ízeny a za provin ní proti tradicím p ísn trestány. P esto byly pro chod domácnosti nepostradatelné.¹⁹ Poslu-nost řeny byla vyplacena manželovou v rností a úctou, jak tomu hlásá konfucianismus.

---

¹⁵ VASILJEV, Ivo. *Za d dictvím starých Viet* , s. 153.

¹⁶ Malá Hanoj p ívítala první smí-enou svatbu, eech si vzal Vietnamku . *IDnes.cz/zprávy* [online]. 6. 3. 2011, 1, [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/mala-hanoj-privitala-prvni-smisenou-svatbu-cech-si-vzal-vietnamku-1cx-/domaci.asp?c=A110306_111947_domaci_brd>.

¹⁷ I O, Ján. *Náboženství ve Vietnamu*, s. 17-18.

¹⁸ JORDAN, Michael. *Tajemný sv t Asie*, s. 174-175.

¹⁹ VASILJEV, I. Hodnoty vietnamské spole nosti. In KOCOUREK, Ji í; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými d tmí na eských -kolách*, s. 75.

Dominantním náboženstvím ve Vietnamu je však buddhismus, který se ve Vietnamu objevil kolem roku tisíc před naším letopočtem, kdy se severní část země dostala pod nadvládu Číny. Zakladatelem buddhismu je Siddhártha Gautama, zvaný Buddha, který opustil svůj palác, aby došel „probuzení“. Jeho představou života byl nekonečný koloběh, kdy dochází k adápe, pěstování duše do podle zásluh vyšších nebo nižších spirál, tedy buď do zvířat, lidí nebo duchů. Z tohoto kruhu je prý potěba nalézt cestu ven, dojít klidu a zbavit se iluzí, aby se dosáhnout nirvány.²⁰

Vietnamský buddhismus se svou neokázalostí značně odlišuje od buddhismu okolních států, kterými jsou Laos nebo Kambodža. Každá vesnice i město má svůj chrám (Věchách se říká spíše název pagoda.) kde se uctívá Buddha a jeho rodinní. Vietnamský buddhismus, konfucianismus a animismus je částečně ovlivněn čínským taoismem. Tyto nauky však nestojí proti sobě, nýbrž se spíše doplňují. Vlivem kolonialismu 16. století se do Vietnamu dostává i křesťanství. Přestože ve Vietnamu přibývá komunismus je stejně jako jinde ve světě ateistický, uznává uctívání předků jako národní tradici a i ústava tuto náboženskou svobodu zaručuje.²¹

1.1.2. Tradiční svátky a oslavy

Kulturní historie Vietnamu je díky mnoha filosofickým proudům a několika náboženstvím velmi rozmanitá. Projevuje se v ní působení konfucianismu, animismu, buddhismu, taoismu, ale i hinduismu, islámu a křesťanství.

Vietnamci věří v nadpřirozený svět, který ovlivňuje náš osud. Tento osud, neboli úděl, je ovlivněn vlastní duchovností. S tím je spojena silná vietnamská povravnost. Zvyky, které Vietnamci dodržují, pocházejí z dávných čínských tradic. Do jisté míry jsou ovlivněny i vlivem západní a indické kultury. Věchny svátky a tradice se dodržují v kruhu rodinném, který nezapomíná ani na své předky, modlí se

---

²⁰ I. O. Ján. *Náboženství ve Vietnamu*, s. 13.

²¹ VASILJEV, I. Hodnoty současně vietnamské společnosti. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dťmi na českých kolách*, s. 69-77.

k ochranným bytlikům a zařikávají zlé demony. Oslavy a uctívání jsou spojeny s přípravou sklizně nebo důležitými životními momenty jako svatba nebo úmrtí členů rodiny.

Důležitou roli ve vietnamských svátcích a oslavách hraje jejich lunární kalendář. Každý rok v kalendáři není jako u nás označen čísly, nýbrž názvem jednoho z dvanácti zvířat z rokuhu. Prvním zvířetem je Krysa, pak následuje Býk, Tygr, Kočka, Drak, Had, Kůň, Koza, Opice, Kohout, Pes a Prase. Každému zvířeti je přidělen jeden z pěti prvků: Voda, Oheň, Zem, Kov nebo Dřevo. Každý měsíc má 29 nebo 30 dní a začíná vždy dnem, kdy je Měsíc v novu. Z toho vyplývá, že Nový rok slaví Vietnamci pokladě jindy. Platí však, že je to vždy den který den mezi 21. lednem a 20. únorem. Kalendář však nestanovuje pouze dny, kdy se bude slavit, ale určuje lidem i osud. Existuje i sada proročků, pomocí nichž a kalendář si každý Vietnamec může vyložit svou budoucnost. Podle kalendáře se určuje také termín svatby, obchodování, sázení rýže, pohřbívání nebo návštěvy.

Mezi nevyznamnější svátky v roce patří vietnamský lunární Nový rok, zvaný Tet Nguyen Dan. Nový lunární rok je také dnem, kdy každý Vietnamec slaví narozeniny. To znamená, že pokud se dítě narodí i třeba jen hodinu před Novým rokem, a protože Vietnamci pořídají jíšku 9 měsíců v mateřském lůně, dovrší novorozeně po oslavách jíšku druhý rok života.²²

Další významnou událostí vietnamské rodiny je pohřbívání. Ne však takový, jaký známe zde v Evropě. Ve Vietnamu se o smrti hovoří daleko více a lidé jsou na ni lépe připraveni. Oproti Evropě se zde neseťkáme se starými lidmi, kteří opouštějí umírají v domovech důchodců, ale naopak dořívají svůj život v kruhu nejbližších. Tradice pohřbívání je složená z mnohých úkonů, mezi které patří například výběr posmrtného jména a vložení darů do rakve. Barvou pohřbívání není jako u nás barva černá, ale naopak barva bílá a smrt je brána jako skonětí a odchod duše do jiného světa.²³

---

²² PECHOVÁ, E. Vietnamské tradice svátků a oslavy. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dny na českých kolách*, s. 56-59.

²³ PECHOVÁ, E. Vietnamské tradice svátků a oslavy. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dny na českých kolách*, s. 65-66.

2. Vietnam v České republice

2.1. Historie Vietnamské menšiny na území České republiky

Ještě z období před 2. polovinou 20. století nejsou známy žádné informace o vztáhu mezi vietnamskými příslušnými obyvateli na území dnešní České republiky. Avšak již k listopadu roku 2011 uvádí český statistický úřad počet 60 383 cizinců původem z Vietnamu, z nichž více, jak polovina je již přihlášených k trvalému pobytu v České republice.²⁴ Tímto zastoupením se vietnamská menšina umístila na stejné úrovni jako do počtu obyvatel České republiky z cizinců. Toto číslo postupně stoupá od roku 1950, který je považován za počátek česko-vietnamských diplomatických vztahů a za počátek vietnamské migrace do Čech.

Příčin této migrace bylo několik. Jednak byl Vietnam v době poloviny 20. století stále ve válečném stavu, čímž se nacházel trvale v hospodářském, ekonomickém a sociálním krizovém stavu a jednak pro obě země tato migrace znamenala příliv obyvatelů a pro Československo příliv pracovní síly.

Mezi první příslušníky patřili váleční sirotci, kteří byli během mezinárodní pomoci poválečnému Vietnamu přijati do dětských domovů v Čechách. Dlouho zde ale nezůstali. Vietnamská strana brzy žádala o jejich návrat, jelikož se obávala ztráty vietnamské kulturní identity dětí.

Další skupinou příslušníků byli studenti. Ti sem přijížděli na základě dohody o kulturní a vědeckotechnické spolupráci. Tito studenti byli pod přísným dohledem vietnamského velvyslanectví a museli striktně dodržovat a respektovat jejich zásady a omezení. Mezi tyto zásady a omezení patřil například zákaz dřívějších vztahů se studenty opačného pohlaví a zákaz oblékání západních oděvů. Příporučením těchto zákazů následovalo okamžité odeslání studenta zpět do Vietnamu. Počet původem z Vietnamu do Čech byl také omezen. Do 80 let 20. století zde mohlo studovat pouze 100 studentů. Jejich studium se týkalo především oblasti strojírenství a lehkého průmyslu. Později vietnamská vláda toto číslo navýšila. Uvedla si totiž, že

---

²⁴ český statistický úřad [online]. 6.1.2011 [cit. 2011-02-28]. Počet cizinců v ČR. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/10004B0060/\\$File/c01t03.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/10004B0060/$File/c01t03.pdf)>.

příprava kvalifikovaných sil ve strategických oblastech znamená napomáhá k obnově a rozvoji Vietnamu. V roce 1981 dosáhl jejich počet již 30 000.

Vietnamští studenti, ale i ostatní vietnamští přistěhovalci, přicházeli do českých povětí bez svých rodin a žili v nepříliš vlídných podmínkách ubytoven. Proto často utvářeli skupinky, komunity, ve kterých společně žili a nahrazují si tak rodiny, které jim tolik chyběly. Šel se nejprve k jejich přistěhovalčímu stavu přehledně klidně. Brali jejich pobyt v české republice jako morální pomoc obyvatelům válkou zasažené země. S jejich rostoucím počtem začalo být však české obyvatelstvo přívalem cizí kultury, která se pozvolna rozmáhala po celé republice, zaskočená a začala se mezi českými objevovat známky xenofobie. Je to také především kvůli jazykové bariéře a uzavřenosti vietnamské komunity celkově.

Co se týče návrativých vietnamských studentů a pracovníků, tak ti opravdu ve své zemi přispěli k rozvoji a zlepšili si i po sociální stránce, to především díky získanému vzdělání. Za vzděláním přijíždí vietnamští občané i dnes. Tentokrát však s nimi přijíždí i jejich rodinní příslušníci, kteří zde podnikají.²⁵

2.2. Národní tradice vietnamské komunity v českých

Jak už jsem psala výše, vietnamská kultura stejně jako kultury jiné, si zakládá na rodině. To se mimo jejich rodnou zemi projevuje dvojnásob. V zemi svého volného času zde tráví pohromadě a vytvářejí si i nový okruh svých nejbližších. Pro Vietnamce je typická jejich houflevnatost, přizpůsobivost a píle. Jelikož se v majoritní společnosti cítí podřízenými, znamená pro ně vzdělání, a tím posun na společenském řebříčku, velmi mnoho. Proto se mnohdy stává, že u příležitosti jejich dárků je obdarováván dary a často zván k významným událostem rodiny, jako je například svatba. Chovají k němu nevídanou úctu, která stojí i nad úctou k vlastnímu otci.

---

²⁵ KOCOUREK, J. Česko-vietnamské vztahy. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dárky na českých kolách*, s. 94-101.

Co se týká rituálů, tak přestože opustili Vietnamci svou vlast, neopustili úctu ke svým předkům. I zde v dětech najdeme v každé vietnamské rodině oltář s dary. Ze svátků se v rodinách pak zachoval Nový lunární rok, který je přetrvávající nejen v kolektivním životě rodin v dětech, ale i návštěv svých příbuzných ve Vietnamu. Z našich tradic si vietnamská komunita převzala především oslavy narozenin. Ve Vietnamu se slaví pouze první a desáté narozeniny. Co se týká Vánoc, tak tyto se vietnamské komunity dotýká spíše skrze vánoční besídky na kolečkách, kam jejich děti docházejí. Vietnamci jsou ale národem velmi přizpůsobivým a tak se neví kdy setkáme s tím, že přestože tento svátek nedodrží, nosí svým novým českým přátelům vánoční dárky. Převážně jako projev vděčnosti, nežli převzetí tradice. Avšak mladší generace Vietnamců Vánoce již slaví stejně jako narozeniny.²⁶

---

²⁶ VASILJEV, I. Dynamika národních tradic a vliv nového prostředí v život vietnamské komunity v České republice. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dětmi na českých kolečkách*, s. 121-125.

3. Vietnamská svatba

Svatba je nejen pro vietnamskou kulturu důležitým mezníkem v životě člověka. Na pomyslném řebříku hodnot ji staví hned vedle pohřbu, a kolik ten má v západním světě zcela jiný charakter.²⁷ Vietnamská svatba se na první pohled značně odlišuje od svateb kultur jiných. Přesto však, pokud sáhne do pramenů století zpátky, najdeme řadu podobností. Nejprve si ale představme svatbu vietnamskou.

Přestože v ostatních kulturách, především v Evropě a Americe, dochází k oslabení vlivu náboženství na životy lidí, ve Vietnamu a ostatních zemích Asie nebyl tento jev nijak zvlášť prokázán. Obyvatelé těchto zemí si stále udržují své náboženské představy a v různých podobách a formou stále hlídají staré tradice zvyky.²⁸ Hovoříme tedy ale spíše o tradiční svatbě, tak jak ji známe od dob Konfucia.

Svatky se ve Vietnamu uzavíraly přibližně mezi patnáctým a šestnáctým rokem. Pozdější svatky byly brány za pozdní, omluvou bylo pouze studium. Nebyly však výjimkou i svatky dřívější. A jelikož tehdy zákon nijak neustanovoval plnoletost, stávalo se běžným, že si osmnáctiletá dívka brala osmiletého chlapce a dá se tedy říci, že byla spíše jeho matkou. K těmto svatkům se vietnamské rodiny uchýlovaly především kvůli provdání dívky do rodiny bohatých poměrů. Ale tyto svatky byly v té době odsuzovány.²⁹

Je pravidlem, že dívka se provdává do rodiny svého nastávajícího, kde je její rolí být především hospodyní a sloužit své tchýni, která rozhoduje o všech záležitostech rodiny. Tomu tak bylo v minulosti, ale je tomu tak i dnes.³⁰ Její kontakt s vlastní rodinou se tak v té době doffivotně přerušuje. To je jeden z důvodů, proč je pro vietnamskou rodinu velmi důležité mít syna. Syn pro rodinu také představuje zachovatele rodu a hlavně plní rituální povinnosti vůči předkům. Neplatí však, že by dcery měly být zapovězeným dítětem. Rodiny si přály mít jak syna, tak dceru. Ta zase pomáhá matce s domácností. O domácnost se pak dívka

²⁷ PECHOVÁ, E. Vietnamské tradiční svátky a oslavy. In KOCOUREK, Jiří; PECHOVÁ, Eva *S vietnamskými dny na českých kolách*, s. 65.

²⁸ BEKA, J. Buddhistická tradice v denním životě. In VAVROUŠKOVÁ, Stanislava *Náboženství a společnost v jihovýchodní Asii - Tradice a současnost*, s. 312-313.

²⁹ VASILJEV, Ivo. *Za dcerami starých Vietnámů*, s. 161.

³⁰ Viz Příloha: Rozhovor č. 1, s. 38.

plně starala i ve své nové rodině. Mezi její další povinnosti patřila neposkvrněná věrnost, péče o manžela, jeho rodiče a děti. Po smrti tchýně na ni připadala veškerá práva rozhodovat o rodinných záležitostech a postarat se o všechny rodinné oslavy. Mezi její povinnosti nepatřily jen postarat se o rodinu, ale být k ní také milá, uctívá a pozorná. Manžel pak musí být své ženě věrný, být vůči ní laskavý a musí si jí vážit. A zatím co muži pracují na polích, ženy se snaží jejich úlovek zpeněžit na trzích.³¹

Vietnamská svatba představuje řadu rituálů, které trvají ať už několik dní a tyto rituály mají přesně stanovená pravidla, která se musí dodržet.

Fiona Bowie ve své knize cituje Audrey Richardsovou, která popisuje rituál jako vyjádření všeho, co je danou kulturou přijato a schváleno, stejně tak jako to, co je skryté a co se popírá. Rituály vyjadřují společenská pravidla i zájmy celého společenství. Jak dále Fiona Bowie doplňuje, rituál je kulturně zakotvený systém symbolické komunikace. Dodržování rituálů také podporuje hlavní instituce společnosti, a proto jsou tyto rituály pro společnost velmi důležitější.³²

3.1. Námluvy

Až v západní společnosti bere svatbu jako dobrovolný projev lásky dvou lidí, ve Vietnamu to tak není. Hlavní slovo má muž. Svatba se ale zdaleka netýká jen budoucích novomanželů, týká se celé rodiny a to nejen nejbližších rodinných příslušníků. Týká se prakticky všech, kteří mají s rodinou novomanželů cokoliv společného. Až muž je to ženichem v ústí ze koly nebo lovku, kterému je rodina jinak zavázána. A tato rodina má velký vliv i na výběr životního partnera svých dětí. Naopak užady s tímto krokem neměly žádnou dohodu.³³

Prvním krokem, který rodina učinila, bylo, že si sehnala profesionální dohazovačku nebo dohazovače. Ti se snažili pro každou rodinu vybrat toho nejvhodnějšího partnera, a pokud takového našli, byl poslán jeho rodině zasnubní

³¹ VASILJEV, Ivo. *Za dítvím starých Viet*, s. 159-161.

³² BOWIE, Fiona. *Antropologie náboženství*, s. 150-151.

³³ Viz Příloha: Rozhovor . 1, s. 38.

dopis. Tento dopis posílala rodina ženicha společně s drobnými dary, jako byl například rýže nebo ořechy. Předání darů mělo také svůj rituál. Zprostředkovával ho dohazovač a během této příležitosti se snažil rodinu přesvědčit, aby ke sňatku svolila a neopomněl se také zeptat na dívčí jméno a datum narození. Datum narození se pak odneslo vykladači osudu a ten rozhodl, zda se k sobě mohou budoucí manželé hodit. Pokud ano, obdrží rodina nevěsty další dar, dar tzv. –tství. Jestliže byla rodina nevěsty ochotna ke sňatku svolit, odeslala rodině ženicha své požadavky. Ta odpověděla zasláním darovací listiny, která obsahovala soupis darů a společně s nimi byly do rodiny nevěsty i tyto dary doručeny. Typickými dary bylo například maso, šperky, zlato, alkohol. Touto listinou pak byla listina svatební, která se zasílala až v den sňatku a byla v podstatě smlouvou, která potvrzovala předání nevěsty do rodiny ženicha.³⁴

3.2. Svatební přípravy

Svatebnímu dni, ostatně i jako v jiných kulturách, předchází zdlouhavé a náročné přípravy. Během těchto příprav se nastrojí nejen nevěsta, ale i domy rodin a svatební síň. Celá svatba se nese v duchu červené barvy, která je symbolem mládí, –tství, vitality a radosti.³⁵ Co se týče nevěstiny –atě, tak jejich barva je převážně bílá. Tato barva v tomto případě symbolizuje nevinnost. Ta byla pro mušketýrku příležitostí své partnerky, hlavně je to v minulém století, velmi důležitá. Další přijatelnou barvou byla pak je to světle růžová. Dnes už se na barvu neklade takový důraz. Přesto se ale nese v trendu západní kultury a –aty tak zůstávají tradičně bílé. Nevěsta za dobu svatby vystřídá, především v dnešní době, kdy jsou na tom rodiny finančně lépe, –aty několikrát.³⁶ Do oken domů se vyvěsí vystrouhané z červeného papíru a dokonce i darované ložní prádlo a balící papír ostatních darů nese tuto barvu. Na rudý papír jsou také psány nápisy nesoucí znak –tství.

³⁴ OBUCHOVÁ, L'ubica. *Zásnuby, sňatky, rozvody*, s. 77-78.

³⁵ OBUCHOVÁ, L'ubica. *Zásnuby, sňatky, rozvody*, s. 79.

³⁶ Viz Příloha: Rozhovor č. 1, s. 38.

Jak už jsem se o pár řádků výše zmínila, součástí příprav je i příprava svatebního lůžka. Vykonává se obřadní rituál, který má na starosti rodinou členem vybraný muž a žena, o kterých se všeobecně ví, že mají v životě štěstí. Úkolem muže je přenést lůžko na předem vybrané místo a žena toto lůžko nastrojí a vloží mezi prostěradla jídlo, které přináší štěstí. Když je vše připraveno, nesmí se lůžko až do dne svatby nikdo dotknout.

Co se týče nevesty, tak ta celou noc před svatbou vnuje úpravu svého účesu. Opět je pro nevestu vybrán muž a žena s životním štěstím a ti mají za úkol ji učesat. Nevesta se nejprve vykoupe a poté se usadí k oknu a hledí na měsíc. Její vlasy se učesá celkem čtyřikrát. Každé toto učesání má svůj význam. Poprvé se vlasy učesá jako symbol života od začátku po konec, druhé učesání symbolizuje harmonii od dnešního dne do stáří, po třetí vyjadřuje přání, aby zplodila mnoho synů a vnuků a čtvrté symbolizuje touhu po štěstí, bohatství a dlouholetém manželství.³⁷

3.3. Svatební den

Samotná svatba se uskutečnila v číně 3 roky po zasnubách. Přesné datum určovali opět vykladači osudu na základě dat narození obou snoubenců. Bývá to z pravidla ten který ze zimních nebo podzimních dnů. To má ryze praktický význam. Dary, kterými musí rodina manžela obdarovat rodinu nevesty, jsou především různé druhy ovoce. A jelikož svatba trvá přibližně týden, je potřeba, aby tyto dary, které jsou i součástí hostiny, vydržely co nejdéle a to i při letních teplotách ve Vietnamu není možné.³⁸ V den svatby byla pro nevestu vyslána nosička v doprovodu hudebníků a samotného členem s tchánem a jeho sourozenci.

Když nosička dorazí do domu nevesty, jsou nejprve důkladně prohlédnuta, zda v nich nejsou usídleny zlé síly a pak je nevesta obřadně pozvána k nasednutí.

³⁷ OBUCHOVÁ, L'ubica. *Zásnuby, sňatky, rozvody*, s. 80.

³⁸ Viz Příloha: Rozhovor č. 1, s. 38.

Dohazováním dojde pro nevěstu do domu a přenesou ji na svých zádech ať už nosítkami. Ona sama se nesmí dotknout země, ať už do přejezdu do rodiny ženicha. Někdy je tento rituál doplněn házením rýfle, aby dobře klovala jí místo nevěsty nebo se nad její hlavou nese červený slunečník, který má přivést do rodiny mnoho potomků. Poté jsou nosítka zapečetěna a přivedou se do pohybu. Nevěsta po celou dobu cesty v rukou drží magické materiály, které odhánějí zlé síly a jiné, které symbolizují harmonii a klid. Pokud je cesta do ženichova domu příliš krátká, jde přivedou oklikou, aby tato radostná událost vešla ve všeobecné domění.

Nevěsta se ve svatební den odloučí od své rodiny a stává se pro ni někým cizím. Svou novou a jedinou rodinu nachází v rodině ženicha. Ta je pro ni od této doby věčím. Tento odchod je tedy v rodině nevěsty provázen flázkou a zároveň se za ni zabouchnou dveře, aby sebou nevezala i rodinné věci.

V moment, kdy dorazí do svého domova, je opět dleflitě, aby se nedotkla nohama země ani prahu. Poté mladý pár vykoná obřadní rituál předků, Země a Nebí. Svolení duchů je pro Vietnamce velmi důležitě. Pár jim na oltář klade dary, zapaluje vonné tyčinky a společně se pokloní. Tímto je také jejich satek duchy stvrzen. Pokloní se také svým rodičům, strýčkům, tetám i starším bratrům a nezapomenou připravit čaj. Ti jim na oplátku darují červené obálky s drobnými peněžními dary i přerky.³⁹ V dnešní době jsou to především finanční dary, která se pohybují okolo pětiset korun. Pravidlem je, že ti nejblíže příbuzní dávají minimálně dvakrát tolik.⁴⁰ Ve toto patří do formálního uvedení nevěsty do její nové rodiny. Pak se koná hostina, po které se novomanželé odeberou do svatební komnaty a ženich konečně se nevěstě sejme z tváře červený závoj.

Svatební oslavy trvaly přibližně týden a teprve den po svatbě se nevěsta na krátký čas vrací zpátky domů. Je to hlavně z důvodu jejího budoucího trvalého a naprostého odloučení. Zpátky si sebou pak bere také část darů, které obdržela rodina nevěsty od rodiny jejího nastávajícího a to jako projev úcty a vděčnosti.⁴¹

---

³⁹ OBUCHOVÁ, L'ubica. *Zásnuby, sňatky, rozvody*, s. 76-84.

⁴⁰ ZAJÍC, Jiří. *Vietnamské svatby*. *Blog.iDnes.cz* [online]. 7. 3. 2011, 1, [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://jirizajic.blog.idnes.cz/c/180595/Vietnamske-svatby.html>>.

⁴¹ OBUCHOVÁ, L'ubica. *Zásnuby, sňatky, rozvody*, s. 76-84.

3.4. Dítí

Pro každou rodinu bylo důležité, aby měla syna, který se bude starat o oltář předků, nezanedbávali rodiče ani své dcery a pro oba si přáli to nejlepší. Aby jim zajistili životní štěstí a zdraví, obraceli se k duchům. O jejich dušičkách pečovali hned od narození. Protože narozené dítě nebylo potřeba evidovat v žádné matrice, dítě nemuselo v prvních letech svého života mít jméno. Vietnamci věřili, že jméno úzce souvisí s dušičkou a určuje jeho cenu. Pokud by dítě umřelo od narození svou cenou, přilákalo by to zlé duchy, kteří by mohli začít škodit. Proto malým dětem Vietnamci dávají veskrze hanlivá nebo alespoň neutrální jména, aby tyto duchy odradili. Dětem tedy buď říkali Mali ký, Mali ká nebo je dokonce nazývali hanlivým označením pro psa, což je ve Vietnamu považováno za vrchol urážky dušičkou. A pokud se přeci jen našel nějaký duch odvážlivý dítě škodit, nezdráhala se rodina dítěte na oko zeknout. Tím duchům dokázali, že ani pro něj nemá žádnou cenu a mohou odejít. Děťte se samozřejmě nezříkali nadobro.⁴²

3.5. Rozvod

Pro Vietnamce je rodina věcí, i u nich se setkáváme s rozvody. K takovému kroku se muž může uchýlit tehdy, pokud je mu žena prokazatelně nevěrná, je neuctivá k jeho rodičům, z jakéhokoli důvodu se uchýlí ke krádeži, je nepřipravená, háteivá, flárlivá nebo třeba nemocná a nemůže se tedy starat o svou rodinu.

Nesporným důvodem pro rozvod se svou manželkou také bylo, pokud nebyla schopna dát svému muži syna. Jak už jsem psala v předchozích kapitolách, nemít syna bylo proviněním, proti synovské oddanosti. V takovém případě buď došlo k rozvodu nebo si manžel se souhlasem své první ženy našel druhou, jejíž jediným úkolem bylo porodit syna. Nezáleží tedy na tom, kdy se i sama manželka do tohoto

---

⁴² VASILJEV, Ivo. *Za dítív starých Vietnámů*, s. 163.

hledání zapojila. Přestože nová žena byla pro rodinu jakousi spásou, výsadní postavení měla stále první manželka.

Na rozvodech je také nejvíce patrné nerovnoprávné postavení žen. Žena o rozvod nemohla požádat nikdy ani se v něm jak bránit. K rozvodu nemohlo dojít pouze tehdy, pokud ji zemřeli oba rodiče a ona, jakožto žena, není schopna se o sebe sama postarat nebo pokud společně se svým manželem po tři léta držela smutek za jeho zemřelými rodiči. Jestliže by se v tomto případě s ženou rozvedl, bylo by to provinění proti synovské oddanosti v rodičích, což je nepřípustné. Rozvod, který by byl brán jako projev nevděku, by byl takový, ke kterému došlo u manželů, vzelych z chudých poměrů. V takovém případě se bralo, že o blahobyt rodiny se přehlépila i žena.⁴³

3.6. Podobnost svateb

Stejně tak jako ve Vietnamu, tak i v České republice, je svatba důležitým životním mezníkem člověka. Jak jsem již psala, u Vietnamců jsou to mezníky svatba a úmrtí. V obou se k tomu dvou je třeba přidat narození. Přestože Česká republika leží na opačné konci světa a na první pohled se od vietnamské kultury značně liší, tak například u rituálu svatby najdeme řadu podobností.

Již na začátku svatby, u námluv, najdeme značnou shodu s vietnamským rituálem. Přestože naše kultura schvalovala a nebránila sňatku z lásky, i naše babičky se musely kolikrát smířit se snoubencem, kterého jim vybrali rodiče.⁴⁴ Svého budoucího manžela poznaly v dětství a tehdy, když v doprovodu svého otce a družby (ve Vietnamu dohazovala) navštívil její rodinu, aby dohodl svatbu. U nás tento den býval zpravidla neděle, která se nazývala „Družebníáň“.⁴⁵ Vietnamskou obdobou je den, kdy byl zaslán do rodiny zasnubní dopis, společně s dary. Co se týče zmiňovaného družby, ten zastával stejnou roli jako ve Vietnamu, velmi výsadní

---

⁴³ VASILJEV, Ivo. *Za dítvím starých Viet*, s. 159.

⁴⁴ VYKOUKAL, František Vladimír. *Česká svatba*, s. 5.

⁴⁵ SKOPOVÁ, Kamila. *Rodinné svátky o století zpátky*, s. 37.

postavení. Zprostředkovával setkání rodičů i možných budoucích partnerů, domlouval podmínky svatební smlouvy a při samotné svatbě zastával roli organizátora i ceremoniáře. A ani družbou nemohl být kde kdo. Mohl to být pouze v-emi váflný a bezúhonný lov k.⁴⁶

Co se týče samotné svatby, tak i česká nevěsta oblékla ve svůj velký den svatební kroj a velká pozornost byla věnována úpravě její hlavy. Vlasy se jí sice čtyikrát nepešávaly, ale byly vyzdobeny květinami, pentlí, jehlic a elenek. Také věkeré magické a povréné úkony se odehrávaly kolem ní.⁴⁷ Zde je zajímavé zmínit, že bílá barva se v období nevěsty začala objevovat až v druhé polovině 19. století.⁴⁸ Do té doby byla považována za barvu přináející smutek a nešťastí, za kterou je dodnes považována ve Vietnamu. Místo ní se používala na svatební aty barva nafloutlá. Dokonce ani svatební kytice nesměla být bílá.⁴⁹

Pro vietnamskou nevěstu byl její svatební den dnem smutku. Dá se říci, že byla navždy vyloučena ze své stávající rodiny a stala se součástí rodiny nové. V českých poměrech byla svatba také provázena pláčem nevěsty, ale z úplně jiného důvodu. Vělo se, že čím víc bude nevěsta nešťastná, tím bude šťastnější manželkou.⁵⁰

Svatební obřad se u české svatby odehrával v kostele. S tím se ve Vietnamu nesetkáme. S čím se však v obou kulturách jifi setkáme, je početná úst hostí na svatebním obřadu. Platilo, že čím honosnější obřad a hostina, tím měla svatba vyšší úroveň.⁵¹

Po velkých oslavách se vystrojil v z, který se dal pokládat za období vietnamským nosítkem pro nevěstu. Opět se nesl v duchu červené barvy a nevěsta si v něm vezla věno do svého nového domova v rodině manfela.⁵² A ani zde se naše kultury neliší. V obou kulturách totiž žena zaujímá ve své nové rodině postavení spíše další pracovní síly nežli partnerky. Ale i u nás platilo, že se manželé k sobě chovali uctivě a slušně.⁵³

⁴⁶ SKOPOVÁ, Kamila. *Rodinné svátky o století zpátky*, s. 37-38.

⁴⁷ SKOPOVÁ, Kamila. *Rodinné svátky o století zpátky*, s. 46.

⁴⁸ SKOPOVÁ, Kamila. *Rodinné svátky o století zpátky*, s. 47.

⁴⁹ VYKOUKAL, František. *eská svatba*, s. 45.

⁵⁰ VYKOUKAL, František. *eská svatba*, s. 48.

⁵¹ SKOPOVÁ, Kamila. *Rodinné svátky o století zpátky*, s. 55.

⁵² VYKOUKAL, František Vladimír. *eská svatba*, s. 95.

⁵³ VYKOUKAL, František Vladimír. *eská svatba*, s. 104.

4. Vietnamská svatba v zahraničí

Každý Vietnamec cítí ke své vlasti určitou pouto a hrdost na svoji kulturu. Toto pouto se nevytrácí ani po jejich odchodu ze své země, naopak se spíše posiluje. Díky svým tradicím se mohou lépe vyrovnat se změnou prostředí, a naopak úspěšně přizpůsobením se cizí kultuře se do ní lépe vliví.

Mluvila jsem s jednou ženou a s touto jsem se shodla, že například slavít Vánoce si dovedou představit v jiné zemi, ale 24. prosince a vánočního stromku se za žádných okolností nevzdají. Tento fakt se dá přivést i na vietnamskou svatbu.

Vietnamská svatba má určitou tradici, která se postupem času v některých svých ohledech mění, ale její základ zůstává ve věcech koutech stále stejný. Proto tedy, pokud se vietnamský pár rozhodne pro svatbu v zahraničí, sahne po vietnamské tradici a doplní ji z části tradicemi našimi. Je tomu tak i u mladších párů, u kterých by se dalo očekávat, že se přizpůsobí dobře. Možná by tomu tak bylo, kdyby za nimi nestála po etná rodina, která stále je vázána na tradicích.⁵⁴ Přesto však samozřejmě dochází k jistým obměnám vlivem naší kultury. Jak uvádí Klub Hanoi ve svém průzkumu: „Vybírají si to hezké z české kultury, aby to zažili do svého života.“⁵⁵ V důsledku toho tak dochází především k celkovému zjednodušení svatby v naší tradici. Tento fakt neovlivňuje pouze svatbu, ale jejich celkový přístup k rodině, kdy se jí snaží více vnovat a vytvořit si se svými blízkými hlubší vztah.

Je těžké odhadnout, jak to bude u generací dále do budoucna, ale zatím se ukazuje, že nezáleží na délce pobytu rodin v zahraničí a jejich svatba je ve většině případů typicky vietnamská. O udržení dávných tradic z dob Konfucia jsem psala již v předchozích kapitolách.

---

⁵⁴ Viz Příloha: Rozhovor č. 3, s. 44

⁵⁵ KLUB HANOI, *Klub Hanoi* [online]. Praha : 28.03.2011 [cit. 2011-03-28]. Vietnamská kultura v zahraničí. Dostupné z WWW: <<http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2011032801>>.

4.1. Výběr místa a rituálu

První, nad čím se každý vietnamský pár flijící v echách musí zamyslet, je, kde svou svatbu uskuteční. Zda tady nebo ve Vietnamu. Rozhoduje se v t-inou v závislosti na své rodině. V případě mladých páru je toto rozhodnutí v t-inou jednodušší. V t-í část jejich rodiny flije totiž jifl v echách, a tak nemusí e-it, fle by u tohoto jejich významného fliivotního okamflik n kdo z rodiny chybí. Starší páry mají toto rozhodnutí daleko t fl-í, proto se najdou tací, kteří se rozhodnou svou svatbu uskutečnit ve Vietnamu. Je to však velmi finančně náročné, a proto takových svateb moc není. Existují také rodiny, které flijí jifl n kolik mnoho let v echách, ale jejich děti se narodily je-t ve Vietnamu a mají tak silné pouto ke své vlasti, fle se do Vietnamu odst hují zpátky bez svých rodičů a svatba se koná tam.⁵⁶ U vietnamských párů, které flijí jifl delší dobu v české republice, ovlivují toto rozhodnutí také přátelé, které si zde za ta léta vytvořily.⁵⁷

Pokud se tedy pár rozhodne pro svatbu v echách, musí si také vybrat, v jakém duchu bude pojata. Zda to bude typicky česká nebo typicky vietnamská svatba. Na tento dotaz mi v internetovém dotazníku odpovědlo pouze 11 lidí. Není to tedy příliš přesné, ale jistý obrázek z toho vyvodit lze. Došla jsem k závěru, a to i díky rozhovoru s vietnamskými rodinami, fle se v t-inou jedná o svatbu, která je kombinací obou dvou rituálů. Stále se ale ve v t-í mí e nese v duchu svatby tak, jak je známá ve Vietnamu. Dívky jsem jifl psala výše.

Co se týče konkrétního místa pro svatbu, tak zde se meze nekladou. V t-inou se svatba odehraje v rodinách obou snoubenců a poté se koná hostina v předem vybrané restauraci nebo na některém z krásných českých zámků a lázní. Účastní se vietnamská svatba vyhýbá i zde.

---

⁵⁶ Viz Příloha: Rozhovor . 1, s. 38

⁵⁷ Viz Příloha: Rozhovor . 2, s. 40

4.2. Výběr partnera

Jak už jsem psala v kapitole o vietnamské svatbě, bylo běžné, že žena do výběru svého partnera ve Vietnamu nemohla přímo mluvit, spíše vstoupila do starost rodinou vybraný dohazovač, který dojednával s atek s dohazovačem z rodiny ženicha. Jak jsem se ale z rozhovoru s jednou z vietnamských rodin dozvěděla, dohazovači jsou záležitostí spíše svateb před dvaceti lety. Dnes už tomu tak není a není tomu tak ani v letech. Dá se říci, že tato tradice se v letech vstoupila neobjevila. Jak žena, tak muž si svého budoucího životního partnera vybírají sami.⁵⁸ Přesto jsem se u jedné z rodin setkala s odpovědí, že se svatba uskutečnila pouze na popud ženichovi rodiny, která svatbu nabídla. Ženich ani nevstoupil do děje, neuvažovali, ale zároveň se jí ani nebránili. Svatba se tedy uskutečnila na základě přání rodičů. Mohla být ale ze strany páru odmítnuta. A to jak ze strany muže, tak ženy.⁵⁹ Zde je důležité připomenout, že dohazovači nebyli záležitostí pouze vietnamské kultury, ale i u nás se tento rituál zhruba před sto lety objevoval. Dnes si páry svého partnera hledají především ve vietnamských komunitách a jen velmi málo kdy se setkáme se smíšeným párem. Tedy, že jeden z partnerů je cizinec. Pouze například každý padesátý pár je česko-vietnamský. Vietnamci se totiž domnívají, že takový vztah kvůli odlišnosti kultur nemůže mít dlouhé trvání a takovému sňatku velmi brání. Statistika jim bohužel dává za pravdu.⁶⁰

Již dávno neplatí, že by dívka musel být před svatbou panna. A to ať už se podíváme do Vietnamu, tak na svatby u nás. Je to především kvůli celkové změně charakteru společnosti a jejich zásad. Nejedná se tedy o jev výhradně vietnamský či český.

---

⁵⁸ Viz Příloha: Rozhovor . 2, s. 40

⁵⁹ Viz Příloha: Rozhovor . 3, s. 44

⁶⁰ Viz Příloha: Rozhovor . 2, s. 40

4.3. Svatební přípravy

Jeden ze zvyků, který si Vietnamci převzaly z naší svatby, je zasílání svatebního oznámení. Důvod je zřejmě ryze praktický, navíc je také právě tím hezkým prvkem, který lze z naší kultury převzít.⁶¹ Je ale pravdou, že i dnes se ve Vietnamu zasílají červené obálky s datem a hodinou konání svatby.⁶²

Aby bylo co na svatební oznámení napsat, je potřeba nejprve určit datum svatby. Jak už jsem psala v předchozích kapitolách o Vietnamu, je známo, že kalendář hraje v životě Vietnamců velkou roli. Vede je celým jejich životem. Vietnamci totiž věří, že se na základě data narození dá určit osud člověka a jeho charakter. Proto hraje roli jak při výběru partnera, tak při určení data svatby. Pokud by se ne zvolilo správné datum, mohlo by být manželství plně útrap nebo by se v něm nenarodil žádný potomek. Tento rituál dodržují tedy Vietnamci i u nás, přestože se zde ve vědeckém životě musí řídit naším kalendářem.

S dohadováním, který by sjednával podmínky svatební smlouvy, se jít nesetkáme, přesto však stejně jako u nás každý člen rodiny nevstoupí o její ruku a je dodržen i tradiční rituál uoltáje předků. Tento rituál považují Vietnamci za bezvýhradně nutný. Určí totiž budoucí průběh celého manželství, a jak píšeme v jiné kapitole, je nutností ke splnění synovské oddanosti. Vykonává se také zdvořilostní akt v rodině, při němž jsou členové svolení ke sňatku. K tomuto aktu dochází jak v rodině nevstoupí, tak v rodině členů.⁶³

O svolení ke sňatku se v obou případech tedy rodina také řídí. Zajímavé je, že tak krásný rituál, jakým je řádost o ruku samotné nevstoupí, si Vietnamci od nás nepřevzali. Uchylují se k němu jen mladší ročníky a to jen je to velmi sporadicky.⁶⁴

Svatební přípravy jsou v českém prostředí známy a oblíbeny. Nedochozí ani k obřadu nevstoupí a ani k přípravě novomanželského oběda. Jak už jsem říkala, jednou z věcí, kterou si Vietnamci z naší kultury s radostí přejímají, je její jednoduchost. Proto dodržují jen ty nejnásilnější rituály.

⁶¹ Viz Příloha: Rozhovor . 2, s. 40

⁶² ZAJÍC, Jiří. Vietnamské svatby. *Blog.iDnes.cz* [online]. 7. 3. 2011, 1, [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://jirizajic.blog.idnes.cz/c/180595/Vietnamske-svatby.html>>.

⁶³ Viz Příloha: Rozhovor . 2, s. 40

⁶⁴ Viz Příloha: Rozhovor . 2, s. 40

N které rituály není také možné uskutečnit z důvodu odlišnosti kultur. Takovým rituálem mám na mysli především prád s nosítky. Samozřejmě nejen kultura, ale i doba tento rituál značně ovlivnila. I ve Vietnamu se s tímto rituálem dnes setkáme velmi zřídka a to především na vesnicích.⁶⁵

4.4. Hostina a svatební oběd

Přestože zde Vietnamci považují svou svatbu spíše za skromnou, s naší svatbou se nemohou rovnat. Průměrná vietnamská svatba má i u nás něco okolo dvou set hostů. To se zdá být na první pohled velmi finančně náročné a nelze to nijak bagatelizovat. Přesto je důležité zmínit, že vietnamská svatba se odehrává v širokém rodinném kruhu, kdy se na přípravě hostiny podílí všichni. Každý přinese nějaký pokrm a z těchto darů se skládá svatební hostina. Také se dodržuje tradice obálek s finančními dary. V tichou platí, že ten, kdo obdrží pozvánku, obdaruje novomanželský pár novou červenou obálkou. Nejedná se tedy o klasickou českou hostinu, kdy se pronajme restaurace, a rodiny se podílí o finanční náklady. Ale i k tomu dojde. I zde totiž trvá svatba několik dní. Nejprve v kruhu rodinném a poté se uspořádá svatba pro přátele a známé, která se již koná například v restauraci.⁶⁶

Svatební tabule je i zde v obědech velmi pestrá. V dnešní době se již Vietnamci nepotýkají s problémem, kdy by nebylo možné některou z jejich typických surovin na českém trhu sehnat. Pravdou je, že se již na jejich stole objevují i typicky české pokrmy. České pivo a knedlíky jsou dalším kulturním prvkem, který si Vietnamci snadno osvojili. Dále se pak na jejich svatebním stole objevuje dušené kuře, vývar, krevety v těstíku, rýžová omáčka, ovoce atp..⁶⁷

Stejně tak, jako ve Vietnamu, tak i v obědech si Vietnamci potrpí na darování rýže, vodky a zlata rodině nově ženatých. Toto obdarování je všeobecně považováno za velmi tradiční rituál. Typickým darem je také tradiční dar „trau cau“, který vyjadřuje

---

⁶⁵ Viz Příloha: Rozhovor č. 2, s. 40

⁶⁶ Viz příloha: Rozhovor č. 2, s. 40

⁶⁷ Viz Příloha: Rozhovor č. 3, s. 44

lásku fenicha a nev sty.⁶⁸ „Trauõ je list popínavé rostliny a „cauõ je plod rostliny, která vypadá p iblifn jako palma. Tento dar je vyjád ením nerozlu itelné lásky mufl e a fleny a váfle se na dávnou pov st. Tato pov st vypráví o nedorozum ní mezi bratry, kte í byli dvoj aty. Kdyfl se jednou jedno z dvoj at vrátilo dom ke své flen , na-lo ji v objetí svého bratra. Ta ale nev d la, fle nevítá svého mufl e, ale jeho bratra, a kv li tomuto nedorozum ní musel manfl el v bratr odejít pry . Mufl si asem ale uv domil, fle to bylo pouhé nedorozum ní a vydal se bratra hledat. Oba -li tak dlouho, afl zem eli na vy erpání. Bratr mufl e se prom nil v kámen, a kdyfl ho druhý mufl nalezl, p em nil se vedle n j v „Cauõ. Protofle se manfl elka svého mufl e doma nedo kala, vydala se ho hledat. Také ale vy erpáním zem ela a p esn u šCauõ se p em nila v šTrauõ. Stali se tak symbolem nerozlu itelné lásky. Kdyfl šCauõ a šTrauõ rozmixujeme dohromady, vznikne jasn ervená barva, která je barvou -t stí a lásky.⁶⁹

Tradi ním od vem vietnamské nev sty v echách je vietnamský svatební kroj, který má svou tradici jifl n kolik staletí. Ten v-ak nev sta oble e pouze b hem ob adního rituálu v rodin a poté se p evle e do bílých -at , které ve sv j svatební den oblékají i eské nev sty. Stejn tak je to v p ípad mufl . Nejprve obléknou kroj a poté se p evle ou do saka.⁷⁰ Co se tý e host , tak ti se z v t-í ásti oblékají do západního oble ení, ale najdou se i tací, kte í oble ou tradi ní kroj.⁷¹

4.5. St et dvou kultur

Jak ufl jsem psala, vietnamské rodiny zde flíjí v t-inou odtrfleny od svého p íbuzenstva flíjícího ve Vietnamu a vídají se jen z ídka, pokud v bec n kdy. S tímto faktem se musí b hem svatby také vypo ádat.

---

⁶⁸ Viz P íloha: Rozhovor . 2, s. 40

⁶⁹ Viz P íloha: Rozhovor . 3, s. 44

⁷⁰ Viz P íloha: Rozhovor . 2, s. 40

⁷¹ Malá Hanoj p ívítala první smí-enou svatbu, ech si vzal Vietnamku . *IDnes.cz/zprávy* [online]. 6. 3. 2011, 1, [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/mala-hanoj-privitala-prvni-smisenou-svatbu-cech-si-vzal-vietnamku-1cx-/domaci.asp?c=A110306_111947_domaci_brd>.

Na které rodiny tuto situaci dělá tak, že uspořádají svatby dvě. Jednu svatbu zde v Čechách a druhou ve Vietnamu. Každý pár odletí do Vietnamu o povolení ke svatbě své rodině alespoň požádat. Ti jsou pak v tuzemsku velmi vstřícní a ke svatbě svolí, přestože na ni nebudou.⁷²

Existuje zde také dělení, že se jedna nebo druhá část rodiny vrátí načas do své země nebo naopak navštíví českou republiku. Toto dělení je však velmi finančně náročné a tak se rodiny v tuzemsku musí smířit s tím, že část příbuzenstva na jejich svatbě nebude.

Dalším problémem je vztah Vietnamců ke svým tradicím. Dochází totiž ke značným generačním střetům. Mladí Vietnamci, kteří se v této době fláknou se v tuzemsku i menší měrou přizpůsobují modernímu trendu svatby, a proto se nebojí od těch kterých rituálů upustit a na které naopak přijmout za své. To se však v tuzemsku nelíbí jejich prarodičům, kteří tak mohou svatbu značně znepríjemnit a mnohdy i zcela zakázat.

V nedávné době se odehrála v Čechách jedna ze smíšených svateb, kdy ženich byl Čech a jeho manželkou se stala Vietnamka. Rodina nevěsty byla zcela striktně proti jejich vztahu a zakazovala jim jakýkoli styk před svatbou. Když se dozvěděly o plánech své dcery, vzít si českého muže, tak byli i proti tomu. Přesvědčila je až fotka miminka z ultrazvuku. Rodina nevěsty však nebyla jediným problémem, se kterým se mladý muž musel potýkat. Do cesty se mu postavil i vietnamský konzulát, který ke stvrzení jejich sňatku fládal i jeho psychotesty a osvědčení o jeho zdravotním stavu.⁷³

Také jsem se vietnamských rodin ptala, zda dodržují pro nás tak tradiční svatební cestu. A zde opět platí to, že si tento rituál značí a celkově západní kultury převzaly především mladší generace, které jsou také převážně lépe finančně zajištěny.

---

⁷² Viz Příloha: Rozhovor č. 2, s. 40

⁷³ Malá Hanoj přivítala první smíšenou svatbu, Čech si vzal Vietnamku. *IDnes.cz/zpravy* [online]. 6. 3. 2011, 1, [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/mala-hanoj-privitala-prvni-smisenou-svatbu-cech-si-vzal-vietnamku-1cx-/domaci.asp?c=A110306_111947_domaci_brd>.

Závěr

Vietnam je jeden z nejmenších států jihní Asie, to ale však neplatí o velikosti jeho kultury, jejíž pevný základ máme hledat v kultuře čínské. Je zemí s bohatou kulturní tradicí a tato tradice se společně s jeho obyvateli čím dál více naplňuje. Vietnamská kultura má tak pevné základy, které ji v konečném neotěsne ani vliv kultury jiné. To se ukazuje i na vietnamské svatbě v obřadech.

Vietnamská svatba probíhá na území České republiky dlouho. V základu se však nemění, stejně jako vietnamské hodnoty, které zůstávají i na míle daleko od domova pořád stejné. Svatba je pro ně jedním z nejvýznamnějších okamžiků v životě a stojí hned vedle pohřbu. Proto jí předchází příprava a hostina kolem dvou set. Zde se ale ukazuje vliv doby a nové kultury. Vietnamská svatba je na území České republiky značně zjednodušená a díky době, v které se nyní sátky uskutečňují, se mladí lidé nebojí moderních inovací a nechávají se inspirovat západní kulturou. To se vizuálně projevuje především na oděvu nevěsty, členičce i svatebního. Červený svatební kroj oblékne nevěsta jen během svatebního rituálu, který se odehrává v rodině členičce. Během tohoto rituálu se Vietnamci klaní před oltářem předků. Takový oltář má každá vietnamská rodina. Kultura Vietnamu je totiž založena na konfucianském učení, z kterého vychází i svatební rituál, jako je právě tento. Uctívání předků tak neodmyslitelně patří k vietnamské svatbě. Ať už se koná kdekoliv na světě. Je vyjádřením takzvané synovské oddanosti. A nevykonání tohoto rituálu by mohlo znamenat brzký konec sátky. Každý Vietnamec má za povinnost o svolení ke sátky pohlížet jak své rodiče, tak své předky. Ať už to znamená vrátit se načas do Vietnamu.

Kromě vizuální změny dochází i ke změně uspořádání partnerského vztahu. Nedochozí k němu sice v důsledku působení nové kultury, ale je pravdou, že na rozdíl od většiny svatebních obřadů v nedávné minulosti ve Vietnamu, svou svatbu v obřadech uzavírají vietnamské páry zcela dobrovolně. Neexistují zde žádné dohazovací, které by se sátky předem domluvili.

Existují zde stále určité předpoklady, a tak se málokdy setkáme s párem složeným z obou národů. Obě strany se bojí střetu tak výrazně odlišných kultur. Postupem

asu je ale znatelný posun ve vztahu českého národa k vietnamské komunitě, která se snaží zapadnout a přizpůsobit se. Přesto jsem se při tvorbě své bakalářské práce potýkala se značnou jazykovou bariérou a to hlavně u starší generace, která se sice snaží jazyk doučit v různých kurzech, ale stále se v jeho užívání potýkají s obtížemi.

Co se týče spolupráce Vietnamců se mnou, tak pokud k ní svolili, byli velmi vstřícní a ochotní. Je ale pravdou, že ve většině případů jsem se odpovídala na emaily nedokala a při osobním styku byli ke mně také velmi nedůvěřiví. Pokud mi tedy neznali jifi z dřívější doby, jako tomu bylo v případě paní Mai.

Pokoušela jsem se také vytvořit internetový dotazník, ale protože jsem ho umístila na stránky vietnamské komunity a kontaktovala jednotlivé Vietnamce přímo, nedokala jsem se bohužel dostatečně odezvy, a tak nebylo možné informace z dotazníku příliš vyuffit.

Musím říci, že tvorba mé bakalářské práce mi velmi bavila a byla přijemným vhladem do tak vzdálené a zajímavé kultury, jakou je ta vietnamská.

Seznam poufíté literatury

BOWIE, Fiona. *Antropologie nábofenství*. Praha : Portál, 2008. 335 s. ISBN 978-80-7367-378-9.

I O, Ján. *Nábofenství ve Vietnamu*. Praha : Muzeum hlavního m sta Prahy, 2010. 38 s. ISBN 978-80-85394-74-0.

JORDAN, Michael. *Tajemný sv t Asie*. Praha : Euromedia group, k. s., 2000. 224 s. ISBN 80-7176-946-0.

KOCOUREK, Ji í, PECHOVÁ, Eva aj. *S vietnamskými d tmi na eských -kolách*. Jino any : H&H, 2006. 222 s. ISBN 80-7319-055-9.

OBUCHOVÁ, L'ubica. *Zásnuby, s atky, rozvody*. Praha : eská orientalistická spole nost, 2003. 127 s. ISBN 80-902510-6-4.

SKOPOVÁ, Kamila. *Rodinné svátky o století zpátky*. Praha : Akropolis, 2010. 96 s. ISBN 978-80-87310-11-3

VASILJEV, Ivo. *Za d dictvím starých Viet* . Praha : Etnologický ústav AV R, 1999. 223 s. ISBN 80-85010-19-4.

VAVROUŠKOVÁ, Stanislava aj. *Nábofenství a spole nost v jižní a jihovýchodní Asii - Tradice a sou asnost*. Praha : Orientální ústav Akademie v d R, 2005. 355 s. ISBN 80-85425-57-2.

VYKOUKAL, Franti-ek Vladimír. *eská svatba*. Praha : Nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze, 1894. 123 s.

Malá Hanoj p ivítala první smí-enou svatbu, ech si vzal Vietnamku . *IDnes.cz/zprávy* [online]. 6. 3. 2011, 1, [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/mala-hanoj-privitala-prvni-smisenou-svatbu-cech-si-vzal-vietnamku-1cx-/domaci.asp?c=A110306_111947_domaci_brd>.

ZAJÍC, Ji í. Vietnamské svatby. *Blog.iDnes.cz* [online]. 7. 3. 2011, 1, [cit. 2011-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://jirizajic.blog.idnes.cz/c/180595/Vietnamske-svatby.html>>.

Klub Hanoi [online]. [cit. 2011-03-28]. Klub Hanoi. Dostupné z WWW: <<http://www.klubhanoi.cz/index.php>>.

eský statistický ú ad [online]. [cit. 2011-03-28]. eský statistický ú ad. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

Přílohy

Příloha: Obrázek .1 o Novoroční oltář předk

[PECHOVÁ, Eva. Vietnamské novoroční lahůdky. *Klub Hanoi* [online]. 2005, [cit. 2011-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2005020301>>.]

Příloha: Obrázek . 2 o Novomanželé

[Vietnam : Lidé a společnost. *Mladá fronta dnes* : Orbion [online]. 2007, [cit. 2011-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://exotika.orbion.cz/vietnam/obyvatelstvo/>>.]

Příloha: Rozhovor . 1 o Vietnamská svatba

Na dotazy odpovídala paní Mai ze Víťnan. Rozhovor se uskutečnil v jejím stánku na Masarykově náměstí v Víťnech u Prahy 18. 3. 2011. V České republice žije se svým manželem již mnoho let. Zbytek její rodiny je ale stále ve Vietnamu.

Dotaz: Dobrý den, paní Mai, jak se máte?

Odpověď: Dobrý den. Jde to, jen to po asi by mohlo být lepší.

D: To máte pravdu. Mai, předtím jsem se Vás zeptal na vietnamskou svatbu, jak jsme se domlouvali. Povyprávíte mi o ní?

O: Ano, samozřejmě. Mám dceru a ta teď žije se svým manželem ve Vietnamu. Je to už i roky, co se vzali. Dlouhou dobu žili v Hanoi. Hanoi je hlavní město Vietnamu. Ale brali se ve městě Ho Chi Minhu, které leží na jihu. Je tam lépe. Je to poměrně nové město s řadou pracovních příležitostí. Měli velkou svatbu. To se dodržuje od pradávna. Ne jako u Vás, kde máte na svatbě 50 hostů, u nás je tradicí kolem 200 hostů.

D: To muselo být velmi finančně náročné, ne?

O: Ano, a také ne každý se může brát. Můj manžel si na naši svatbu musel dokonce půjčit a dnes to za něj splácím. Víťna u nás musí muž darovat rodině nevšední dary. Mnoho darů. Zlato, rýž, vodku, hlavně ovoce a to je pak i součástí svatební hostiny. Proto se u nás svatby konají výhradně na podzim nebo v zimě. Na jihu je v létě příliš horko, ať 40 stupňů a ovoce by nevydrželo.

D: A jak to bylo s námluvami? Byla to také domluvená svatba, jako tomu bývalo dříve?

O: Ne. Dnes už se na to tolik nedbá. Není to povinností, ale přesto se tradiční svatby drží zhruba 70% Vietnamců. Záleží, kde se svatba koná. Na vesnicích se tradice ještě dodržují tak či tak bez výjimky, ve městech tomu tak ale již být nemusí. My jsme si akorát nechali od vykladače osudu vyložit, zda se k sobě moje dcera se svým mužem hodí a určit datum svatby.

D: A jak vypadaly svatební -aty nev -sty?

O: Moje dcera vyst ídala celkem troje -aty za celou dobu svatby. Nemohla se rozhodnout které. Dvoje m la bílé, jako symbol nevinnosti a t etí m la sv tle r flové. Jiná barva nep ichází v úvahu. Hlavn d íve se na to dbalo. Nev sta musela být p ed svatbou panna, jinak si ji mufl nevzal a -aty to m ly dávat ve ejn najevo. Dnes ale jífl ada dívek o své panenství p ichází je-t p ed svatbou. Za mých let to bylo nep ípustné.

D: To jsou velmi zajímavé informace. D kuji Vám, Mai. Velmi jste mi pomohla. Mohu za Vámi v p ípad n jaké nejasnosti je-t p ijít?

O: Jist , ur it p ij a nemá-za co.

D: Dob e, je-t jednou d kuji a m jte se krásn . Nashledanou.

O: Nashledanou, Tárko.

P íloha: Rozhovor . 2 ó Vietnamská svatba v echách

Na dotazy mi odpovídala sle na Lien z Prahy, která flije se svými rodi i v echách jifl adu let. Její prarodi e flijí v–ak stále ve Vietnamu. Do –koly zde chodí od první t ídy a dnes je jí 18 let. Na mé otázky odpovídala za pomoci svých rodi prost ednictvím e-mailu ve dnech 5.- 7. 4. 2011.

Dotaz: Pro se tvá rodina rozhodla pro svatbu v eské republice?

Odpov : Rozhodli jsme pro svatbu v eské republice proto, protože tu oba máme p átele a p eváfnou ást rodiny, kterou jsme cht li mít na své svatb .

D: Dá se íct, fe jste se p iklonili k eskému rituálu svatby?

O: K eskému rituálu svatby jsme se nep iklonili. Svou svatbu jsme sice nem li úpln v tradi ním stylu vietnamské svatby, ale eské rituály jsme nepraktikovali ve v t–í mí e.

D: Ve Vietnamu je b fné, fe partnera shání dohazova , jak jste si svého partnera sehnal/a vy?

O: Dohazova byl b fný p ed deseti nebo dvaceti lety. V dne–ní dob ufl si svého partnera hledáme sami. Svého partnera jsem si na–la v okruhu svých p átel.

D: A jak je to s fládostí o ruku nev sty? P evzali jste si tento ná–rituál?

Ne, u nás se nev sta tímto zp sobem o ruku nefládá a není tomu tak ani v echách.

D: Dodrfluje se v echách i výb r data svatby podle kalendá e?

Ano, dodrfluje. Ve Vietnamu se v í, fe kalendá ovliv uje celý ná–flivot a datum svatby pak ur uje celý pr b h manželství.

D: A jak to bylo s ostatními rituály? Dodrželi jste například rituální esání nevsty nebo rituál u oltáře předkem ?

O: Naše svatba byla skromná. Dodržovali jsme jen ty nejdůležitější rituály jako rituál u oltáře předkem a představení se rodině svého partnera.

D: Z knih jsem vyčetla, že rodině nevsty jsou dány etnické dary. Například rýže, čaj, zlato. Jak jste toto dodrželi v echách.

O: Tento rituál jsme dodrželi, je to tradiční rituál, který se stále dodržuje. Rodina ženicha daruje rodině nevsty štrau cauõ, což je tradiční pochutina a vyjadřuje lásku ženicha a nevsty.

D: V echách je běžné posílat před svatbou svatební oznámení. Čili jste něco takového?

O: Ano, posílali jsme svatební oznámení hostům stejně jako je zvykem tady v echách.

D: Jak jste vybírali místo pro svatbu? Ve Vietnamu je běžné, že svatba probíhá v rodině ženicha, jak to bylo u Vás?

O: Naše svatba proběhla jako v domě ženicha, tak u nás doma, kde probíhaly různé rituály. Například klanění se před oltářem předkem. Později proběhla také v restauraci, kam jsme pozvali své přátelé, příbuzné a známé.

D: A co od vás nevsty a ženicha? Převzali jste trend západní kultury nebo jste oblékli tradiční kroj?

O: Při tradičním rituálu jsme samozřejmě měli tradiční oděv, který se nosí už staletí. Na oslavě jsme jistě měli svatební šaty a oblek ze západní kultury.

D: Odborné knihy hovoří o velkém počtu hostů. Kolik hostů jste měli Vy?

O: Na naši svatbu jsme pozvali asi něco přes 200 hostů. Pro měrně je na vietnamských svatbách okolo 150 hostů.

D: A co obsahovala vaše svatební tabule? Jak jste se vypořádali se surovinami, které český trh nenabízí?

O: Naše svatební tabule byla téměř stejná, jako bývá tabule na svatbách ve Vietnamu. V dnešní době už není těžké najít všechny suroviny, které se používají k přípravě tradičních pokrmů.

D: Co byl váš původní úmysl. Držet se vietnamského nebo českého rituálu svatby.

O: My jsme vždy chtěli svatbu s tradičními vietnamskými rituály a ani jsme nepřemýšleli nad druhou variantou.

D: Věchách a převážně v celé západní kultuře je zvykem, že páry jezdí na svatební cestu. Jak je to u vietnamských párů?

O: Ve Vietnamu to běžné není. A zde to dodržují převážně mladší ročníky, které se západním trendem přizpůsobují i ve svém životě celkově.

D: Jste spokojen/á s tím, jak probíhala vaše svatba? Změnil/a byste něco?

O: Jsem velice spokojená se svou svatbou, vše proběhlo tak, jak jsem si přála a snila jako dítě.

D: Existuje něco, co vzhledem k odlišnosti kultur v České Republice nelze uskutečnit? Mám na mysli například prádlo s nosítky pro nevěstu.

O: Ano, vzhledem k odlišnosti kultur jsme nemohli uskutečnit prádlo s nevěstou, která jde k domu ženicha se svými příbuznými a zástupci rodiny ženicha.

D: Jak se k Vašemu rozhodnutí ohledně svatby stavěla Vaše rodina? Jistě máte nějaké příbuzné, kteří jsou ve Vietnamu a nemohli se svatbě zúčastnit. (Jak se stavěli k tomu, že na ni nemohou být a že to bude svatba "česká".)

O: Moje rodina se k mému rozhodnutí stavěla velmi ohleduplně a přijali mé rozhodnutí mít svatbu tady v Čechách. Již předtím jsme navštívili obě rodiny ve Vietnamu a řádali jsme o jejich svolení. Některé páry, které mají svatbu v Čechách, sdělují i to, že ustrojí další svatbu ve Vietnamu pro své příbuzné.

Příloha: Rozhovor s 30 Vietnamská svatba v České republice

Na mé dotazy odpovídala prostřednictvím e-mailu 29 letá Thu Ha Nguyenova z Prahy. Oba manželé jsou původem z Vietnamu a jejich svatba probíhala v roce 2010 v České republice. Nápisemný rozhovor se uskutečnil 26. 4. 2011.

Dotaz: Proč jste se rozhodla pro svatbu v České republice?

Odpověď: Rozhodla jsem se pro svatbu v ČR hlavně kvůli oběma rodinám (mé i ženichovy) a přátelům, kteří žijí v ČR.

D: Jak probíhaly vaše zásnuby? Ve Vietnamu je tradicí, že snoubenci žádají o svolení ke svatbě své rodiny, v České republice je zas typické, že o ruku žádá ženich nevěstu. Který z těchto rituálů se dodržel u vás?

O: Dá se říct, že jsme se drželi tradice. Rodina mého manžela navrhla mému manželovi, abychom se vzali, on pak zavolaal mně, jestli s tím souhlasím. Já se nebráním, a tak jeho rodina přišla požádat o svolení ke svatbě. (Zní to divně, ale my jsme o svatbě předtím nepomýšleli, ale když ušli navrhli, tak jsme neodmítli).

D: Slyšela jsem také o předávání jakéhosi daru nevěstě, který se nazývá „trau-cauõ, bohůž nevím, co si pod tím mám představit. Mohla byste ho popsat?

O: „Trau-cauõ: štrauõ je list popínavé rostliny a šcauõ je plod rostliny, která vypadá jako palma. Tyto dvě rostliny rostou společně u sebe. šTrauõ se popíná na šcauõ a podle dávné pověsti se tak mluví o neodvratitelné lásce muže a ženy. Pověsta vypráví o nedorozumění mezi dvěma bratry, kteří byli dvojčaty. Když se jednou jedno z dvojčat vrátilo domů ke své ženě, našlo ji v objetí svého bratra. Ta ale nevěděla, že nevíta svého muže a kvůli tomuto nedorozumění musel manžel v bratrově odejít pryč. Muž se našel ale uvnitř domů, že to bylo jen nedorozumění a vydal se bratra hledat. Oba byli tak dlouho, až zemřeli na vyčerpání. Bratr muže se proměnil v kámen, a když ho druhý muž našel, našel se vedle něj v „Cauõ. A protože se manželka svého muže doma nedokázala, vydala se ho hledat. Také ale vyčerpáním

zeměla a přesně u šCauõ se p em nila v šTrauõ. A jsou tak symbolem nerozlu itelné lásky. Když šCauõ a šTrauõ rozmixujeme dohromady, vznikne jasn ervená barva, která je barvou t stí a lásky.

D: Jak dlouho va-e svatba trvala?

O: ást svatby, hostina, kdy se novomanželé p edstavují p íbuzným a známým, trvá jen jeden den.

D: Oblékla jste svatební -aty typické pro západní kulturu nebo jste se držela tradi ního vietnamského kroje? A mohla byste struč n vietnamský kroj popsat?

O: Oblékala jsem jak tradi ní vietnamský kroj, tak i -aty západní kultury. Kroj jsem si vzala na sebe p i ob adu, kdy jsme se modlili p ed oltá em a fládali p edky o svolení, fle si m flenichova rodina odvede dom a stanu se lenem jejich rodiny. Po ob adu si m odvedl flenich dom . Na hostinu, která zač ala v 18 hodin jsem si vzala ufl západní bílé -aty.

D: Kde se odehrávala va-e svatba a jaká byla výzdoba?

O: Na-e svatba se odehrála v restauraci Dong Do na Sap . M li jsme tam hostinu. Výzdobou jsme se moc nezabývali, jen stoly jsme ozdobili kv tinami, ná-st l trochu výrazn ji, a do prostoru za ná-st l jsme dali balónky.

D: Jaké pokrmy se objevily na va-í svatební tabuli?

O: Obalené krevety v t stí ku, talí restované jarní zeleniny, va ené (du-ené) ku e, rýfle va enou v pá e, vývar, ovoce.

D: Jak jsou u vietnamské svatby řešeny finanční náklady na svatbu?

O: Náklady na hostinu nám kryly finanční dary od hostů. Výdaje za výzdobu a květiny pro nevěstu v tchýněnou platí ženichova rodina.

D: Dodrželi jste některý z českých rituálů, jakým je například rozbíjení talířů nebo únos nevěsty? A který z vietnamských rituálů jste dodrželi?

O: Ne, neměli jsme žádné extra rituály, jen tradiční obřad o modlení se před pánky.

D: Byla většina vaší rodiny na svatbě přítomna? A co zbytek rodiny, který se nemohl účastnit, jak ten se s tím vyrovnal?

O: Nejbližší okruh mé rodiny žije v ČR a svatby se tedy účastnili, ale příbuzní jako tety, strýkové, bratřenci a sestřenice se museli smířit s tím, že jsou daleko a nemohou být přítomni. Posíláme jim pak fotky.

D: Byla vaše svatba spíše podle vietnamského rituálu nebo toho českého. A pro jste se tak rozhodli?

O: Snášeli jsme se, aby byla co nejvíc vietnamská, ale museli jsme se přizpůsobit také zdejšímu prostředí. To především kvůli rodině, která lpí na tradicích.

D: Po české svatbě následuje svatební cesta, dodrželi jste ji?

O: To jsme dodrželi. I ve Vietnamu se této tradice holduje. Je to ale na naši rodinu svatební cestu neměli. Chudoba jim nedovolila. Ale v současnosti mnoho novomanželů takové možnosti má.